

Τα 50 χρόνια της Ελληνικής Κοινότητας Στοκχόλμης (πρώην Σουηδο-Ελληνικού Συλλόγου)

11/12/2012 από [vregmenisanida](#)

Με την ευκαιρία του εορτασμού των 50 χρόνων της **Ελληνικής Κοινότητας Στοκχόλμης**, πρώην **Σουηδο-Ελληνικού Συλλόγου**, (**Svensk-Grekiska Klubben**), θα κάνουμε μια περιληπτική αναφορά στην ιστορία της Κοινότητας η οποία έπαιξε σημαντικό ρόλο ιδιαίτερα κατά την διάρκεια του αντιφασιστικού αγώνα εναντίον της Χούντας.

Μέρος πρώτο:

Στην φωτογραφία απο το 1966, το τότε Δ.Σ. του Σουηδο-Ελληνικού Συλλόγου με την ευκαιρία της πρώτης επίσκεψης του Ανδρέα Παπανδρέου στην Στοκχόλμη. Διακρίνονται απο τα αριστερά καθήμενοι ο αντιπρόεδρος συνδικαλιστής Δημήτρης Βαρβούζος, ο Ανδρέας Παπανδρέου, ο πρόεδρος του Συλλόγου και μετέπειτα πρέσβυς της Ελλάδας στην Σουηδία Μανώλης Πονηρίδης και όρθιοι οι Θεοφίλης Ε. Τσάππος, Κώστας Συνοδινός, Γιώργος Τσοκάνης, Θεοφίλης Μ. Τσάππος, Γ. Μ. Τσάππος και Δ. Βασιλειάδης.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΞΙΣΤΟΡΙΣΗ

Οι Έλληνες της Στοκχόλμης πριν το 1960.

Πιθανόν ο πρώτος πολιτογραφημένος έλληνας στον Δήμο Στοκχόλμης να ήταν το 1885 ο Θεόφιλος Τσάππος του Ιωάννου απο την Κάλυμνο. Ο ως άνω ήρθε απο την Πετρούπολη και ήταν έμπορος σφουγγαριών, τον ακολούθησαν δε και άλλα μέλη της οικογένειάς του.

Ενας επι πλέον έλληνας, ο Σεβαστός Δράκος πολιτογραφήθηκε το 1897 και πρέπει να θεωρείται ο πρώτος έλληνας εργάτης αφού πολιτογραφήθηκε σαν εργάτης.

Στην συνέχεια και μέχρι την εποχή του 1940 αυξήθηκε ο αριθμός των ελλήνων με μερικές δεκάδες μεταξύ των οποίων και πολλές ελληνίδες.

Αρκετοί απο τους ως άνω μαζί με σουηδούς φιλέλληνες μέλη του ομίλου Svensk-Grekiska sällskapet και του σουηδικού Ερυθρού Σταυρού βοήθησαν κατά την διάρκεια του πολέμου, κατά δύναμη, την κατεχόμενη απο τους ιταλογερμανούς πατρίδα μας.

Πλησιάζοντας το τέλος του πολέμου ήρθαν με τα λευκά λεωφορεία του Ερυθρού Σταυρού απο την Γερμανία και ορισμένοι έλληνες όπως ο Κωνσταντίνος Μέλος απο το κολαστήριο του Αουσβιτς καθώς και ο Αλέξανδρος Φράγγος, εργάτης κατά την διάρκεια του πολέμου στην Γερμανία. Ο ίδιος είχε συλληφθεί στην Θεσσαλονίκη και για να αποφύγει κίνδυνο εκτέλεσής του διάλεξε την μεταφορά του στην

Γερμανία. Αυτό του στοίχησε μεταπολεμικά και την άρνηση εισόδου του στην Ελλάδα.

Στα επόμενα χρόνια, μετά την περίοδο του εμφυλίου πολέμου κατέφυγαν στην Σουηδία για πολιτικούς λόγους η παντρεμένοι με σουηδούς – ζες μερικές ακόμη δεκάδες ελλήνων μεταξύ των οποίων και οι Μ. Πονηρίδης, Μ. Περαντινός, Δ. Βαρβούζος, Γ.Κακκοσαίος κ.α. τους οποίους ακολούθησε το 1955 μια ομάδα ελλήνων ανθρακωρύχων απο το Βέλγιο όπως οι Φ. Δάφλος, Πετρίδης, Μεράκος, Κολοκυθάς, Αντωνόπουλος, Σπανός, Στεργιάδης καθώς και μερικοί σκόρπιοι αλλά και άλλοι φοιτητές όπως οι Τσαρουχάς, Νικολάου, Δ. Παπαιωάννου και άλλοι.

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ 60

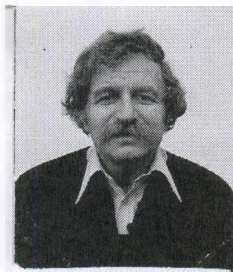
Απο το 1960 άρχισαν να έρχονται όλο και περισσότεροι έλληνες κυρίως εργάτες μα και φοιτητές. Η έλλειψη εργατικού δυναμικού ανάγκασε την σουηδική βιομηχανία να στραφεί και προς την Ελλάδα. Ετσι έχουμε το πρώτο οργανωμένο γκρουπ το 1960 απο 30 εργάτες στο εργοστάσιο αυτοκινήτων ΣΚΑΝΙΑ (Τσοκάνης, Συνοδινός, Χρήστου, Ξυραφίδης, Δημόπουλος) και αργότερα δεύτερο με 40 το 1964, (Πατρινός, Οικονόμου και άλλοι). Στο διάστημα αυτό και μετά ο αριθμός των ελλήνων όλο και μεγάλωνε.

Ο ΣΟΥΗΔΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ – 1962

Οι έλληνες της Στοκχόλμης, οι περισσότεροι των οποίων έμεναν σε νοικιασμένα δωμάτια σε σουηδικά σπίτια με περιορισμούς στο να μην μαγειρεύουν, να μην καπνίζουν, ακόμη και να μην δέχονται επισκέψεις του άλλου φύλλου, δημιούργησε την ανάγκη μετά την εργασία τους να συναντήσουν συμπατριώτες, να συζητήσουν, να συναναστραφούν και να αλληλοβοηθηθούν.

Ηδη τόπος συνάντησης είχε γίνει απο παλαιότερα το πατάρι στο konditori Lundström στην Kungsgatan 30. Απο κει έχουν περάσει όλοι οι παλιοί έλληνες και πάρα πολλές σουηδέζες. Σε συζητήσεις εκεί πέρα απο τα πολιτικά και την κατάσταση στην Ελλάδα συζητούσαν κυρίως τα ντόπια προβλήματα, πληροφορίες, γλώσσα, δουλειά, κατοικία και τόσα άλλα.

Ορισμένοι, μέσα σ αυτούς και σουηδοί συζητησαν και την ανάγκη σύστασης ενος συλλόγου με σκοπό την προώθηση μεταναστευτικών προβλημάτων, την εξεύρεση εντευκτηρίου, την επικοινωνία, την διασκέδαση και τόσα άλλα σημαντικά θέματα. Ετσι με πρωτοβουλία μετρημένων ατόμων στην αρχή ιδρύθηκε ο Σούηδο-Ελληνικός Σύλλογος με την σουηδική επωνυμία "SVENSK – GREKISKA KLUBBEN" το 1962.

Φώτης Δάφλος, ο πρώτος πρόεδρος.

Η δραστηριότητα του Συλλόγου εξακολούθησε να υπάρχει στο ίδιο πατάρι του ζαχαροπλαστέιου και πρώτος πρόεδρος εξελέγη ο Φώτης Δάφλος, απλός και συμπαθής σε όλους. Ο ίδιος για προσωπικούς λόγους παραιτήθηκε μετά μερικούς μήνες και την προεδρία ανέλαβε το 1963 ο Βασίλης Νικολάου. Ενας εορτασμός με γεύμα έγινε στην Skurustugan στην Νάκα με μεγάλη επιτυχία.

Ηδη απο τότε υπήρχαν διαμάχες για την πορεία του Συλλόγου, στην δε Γενική Συνέλευση το 1964 στην φοιτητική αίθουσα Nyronet στην οποία είχε προσκληθεί

απο τον Αλέξανδρο Φράγγο και όχι απο το Δ.Σ. ο επίσκοπος Λονδίνου και Σουηδίας Αθηναγόρας, δημιουργήθη- κε αναστάτωση όταν ο ως άνω επίσκοπος επενέβη στα του Συλλόγου βρίσκοντας την καθολική αντίθεση της πλειοψηφίας.

Το νεο Δ.Σ. 1964-65 με πρόεδρο τον Θεόφιλο Μ. Τσάππο προχώρησε θετικά στέλνοντας επιστολή στην νεα τότε κυβέρνηση της Ενωσης Κέντρου αιτώντας οικονομική ενίσχυση για εξεύρεση εντευκτηρίου, προχώρησε σε συνεργασία με το γραφείο ταξιδίων Hebresor με εκπτώσεις για τα μέλη του και πραγματοποίησε μια πραγματικά μεγαλειώδη εορτή στην αιθουσα του Tobaks Monopol – Södermalm μεσυμμετοχή στο γεύμα του πρέσβυ κ. Δρακούλη και της συζύγου του και πάνω απο 200 συμπατριώτες και σουηδούς φίλους, με ελληνική ορχήστρα και χορούς.

Το επόμενο Δ.Σ. 1965-66 με πρόεδρο τον μετέπειτα πρέσβυ της Ελλάδας στην Στοκχόλμη Μανώλη Πονηρίδη ανέλαβε σε μια περίοδο αναστάτωσης στην πατρίδα μας.

Το κάθε τι άρχισε θετικά με πρόσκληση του πρέσβυ Δρακούλη όπου μας ανέφερε οτι η κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου ενέκρινε το ποσό των 15 000 κορονών, σημαντικό για το 1965, για το ενοίκιο εντευκτηρίου, κάτι που απέκτησε τελικά ο Σύλλογος σε μια σοφίτα στην Regeringsgatan 13, εκεί που σήμερα βρίσκεται η Galleria. Μια απαίτηση του πρέσβυ Δρακούλη το συμβόλαιο να είναι στο όνομα του Α. Φράγγου δεν έγινε δεκτή οπότε και το συμβόλαιο έγινε στο όνομα του Συλλόγου. Απο τα χρήματα των 15 000 κορωνών το μεγαλύτερο μέρος δεν έφτασε ποτέ στον Σύλλογο λόγω της δικτατορίας που επακολούθησε.

Στο διάστημα λοιπόν αυτό, τον Αύγουστο του 1965 ο Κωνσταντίνος, η μάλλον η μάννα του Φρειδερίκη, καθαίρεσαν την δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση του Γ. Παπανδρέου. Χαλασμός κυρίου και αναστάτωση στην παροικία με αποτέλεσμα την οργάνωση της πρώτης διαδήλωσης και την έκδοση ψηφίσματος με συμμετοχή άνω των 150 ελλήνων.

Την εποχή εκείνη οι διαδηλώσεις στην Στοκχόλμη δεν ήταν συνηθισμένες οπότε η διοργάνωση αυτής της διαδήλωσης πήρε μεγάλη δημοσιότητα.

Οι έλληνες μετανάστες ώριμοι πολιτικά έπιασαν νωρίς και το νόημα του πολέμου στο Βιετνάμ, έτσι στην πρώτη διαδήλωση ενάντια σ αυτόν τον πόλεμο απο την Medborgarplatsen προς την αμερικανική πρεσβεία ο αριθμός των ελλήνων ήταν το 50 % των διαδηλωτών. Φυσικά οι διαδηλώσεις πήραν στην συνέχεια μεγάλη έκταση με χιλιάδες διαδηλωτές που ανάγκασαν την σουηδική κυβέρνηση να εναντιωθεί στις ΗΠΑ οι οποίες και απέσυραν τον πρέσβυ τους όταν ο τότε υπουργός παιδείας Ούλοφ Παλμε συμμετέσχε σε λαμπαδηφορία μαζί με τον πρέσβυ του Βορείου Βιετνάμ στο κέντρο της Στοκχόλμης ενάντια στους βομβαρδισμούς των αμερικανών στο Χανόι.

Ενα χαρακτηριστικό επεισόδιο απο μια μεγάλη διαδήλωση για το Βιετνάμ με συμμετοχή όπως πάντα πολλών ελλήνων ήταν όταν εγκάθετοι raggare σε μεγάλα ανοικτά αμερικάνικα αυτοκίνητα κυματίζοντες αμερικάνικες σημαίες έπεσαν

σκόπιμα μπροστά απο το NK με τα αυτοκίνητα τους μέσα στην διαδήλωση τραυματίζοντας πολλούς σουηδούς διαδηλωτές χωρίς καμιά επέμβαση της αστυνομίας. Οι έλληνες που ερχόντουσαν πίσω κατάλαβαν οτι οι raggare θα επανέρχονταν, πράγμα που έγινε στην Strandvägen. Οι έλληνες, εφοδιασμένοι άμεσα με μπουκάλες Coca Cola, γυάλινες, βαριές τους περιποιήθηκαν για τα καλά έτσι που θα το θυμούνται ακόμα. Βροχή λοιπόν οι μπουκάλες στα αυτοκίνητά τους που τάχανε σαν κόρη οφθαλμού και οι raggare όπου φύγει φύγει.

ΟΙ ΕΞΩΜΟΤΕΣ και η προσπάθεια να τρομοκρατίσουν τους μετανάστες.

Ο Αλέξανδρος Κωνσταντινίδης

Η νεα κυβέρνηση εξωμοτών που διόρισε η Φρειδερίκη με τον γιο της προχώρησε άμεσα σε μεγάλη προσπάθεια να κατατρομοκρατήσει τους μετανάστες. Έτσι ένας συμπατριώτης μας απο το Skillingaryd στην Νότιο Σουηδία, ο Αλέξανδρος Κωνσταντινίδης πηγαίνοντας για διακοπές στην Ελλάδα μαζί με τα τρια ανήλικα παιδιά του κατακρατήθηκε απο τις αρχές που αφαιρόντας τα διαβατήριά τους, τους εμπόδισαν την επιστροφή τους στην Σουηδία με σκοπό την τρομοκράτηση γενικότερα των μεταναστών.

Η κινητοποίηση των μεταναστών με επικεφαλής την μητέρα των παιδιών και γυναίκα του Κωνσταντινίδη δεν έχει προηγούμενο. Τα καρβάνια των μεταναστών απο την Νότιο Σουηδία ενώθηκαν με τους έλληνες της Στοκχόλμης με βάση τον Σύλλογο και κατέκλησαν τους δρόμους της πρωτεύουσας απαιτώντας με πλακάτ και συνθήματα την απελευθέρωση του συμπατριώτη μας. Η διαδήλωση, ίσως και άνω των χιλίων συμπατριωτών μας, συγκίνησε ολόκληρη την Σουηδία. Η μητέρα των παιδιών ξημεροβραδιαζότανε στα σκαλοπάτια της πρεσβείας και έφτασε μέχρι και τον βασιλιά της Σουηδίας. Ο τύπος, οργανώσεις, η τηλεόραση μαζί με τον σουηδικό λαό και τους μετανάστες ανάγκασαν την αντιδραστική κυβέρνηση των εξωμοτών να επιστρέψει τα διαβατήρια, πρώτα των παιδιών και εν συνεχεία και του ίδιου.

Η κινητοποίηση για τον Κωνσταντινίδη και τα παιδιά του άνοιξαν τον δρόμο των ελλήνων της Σουηδίας για τους επόμενους αγώνες ενάντια στην επερχόμενη χούντα της επταετίας 1967-1973 που τόσο στοίχησε στον ελληνικό και κυπριακό λαό.

ΤΟ ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ, Regeringsgatan 13 και η δραστηριότητα εκεί.

Πριν την δικτατορία.

Το οτι ο Σουηδο-Ελληνικός Σύλλογος απέκτησε δικό του εντευκτήριο είχε πολύ μεγάλη σημασία. Πέρα του οτι είχε τα γραφεία του εκεί όπου μπορούσαν νεοφερμένοι μετανάστες να πληροφορηθούν και να γνωρισθούν με παλαιότερους, να πιουν ενα καφέ, να φάνε ενα πιάτο φαί, να διαβάσουν μια εφημερίδα, να παίξουν μια παρτίδα σκάκι η τάβλι, έγινε η βάση μιας πλατιάς δραστηριότητας.

Απο κεί ξεκίνησε το **ελληνικό σχολείο** για τα παιδιά με βιβλία αγορασμένα απο τον Σύλλογο.

Επίσης σουηδικά για νεοφερμένους μετανάστες σε συνεργασία με το ABF, ελληνικά για σουηδούς και σουηδέζες, βιβλιοθήκη, μαγειρείο, ποδοσφαιρική ομάδα, γραφείο πληροφοριών και εξυπηρέτηση φορολογικών αφιλοκερδώς, ταξίδια στην Ελλάδα με νοικιασμένα απο τον Σύλλογο αεροπλάνα, Πασχαλινά και Χριστουγεννιάτικα τραπέζια!

Σταθμοί στην τότε ιστορία του Συλλόγου ήταν ο εορτασμός της 5 ετίας στο ABF – Gyllene Cirkeln, ο εορτασμός με δεξίωση της 25^{ης} Μαρτίου στην κατάμεστη αίθουσα Kongresshalen στο Folkets Hus με θεατρική παράσταση και χορούς, η προδικτατορική επίσκεψη και η ομιλία του Αντρέα Παπανδρέου στην κατάμεστη αίθουσα του Konserthuset.

